

Rola ojca w wychowaniu młodego człowieka

Jeszcze do niedawna rola ojca sprowadzała się jedynie do zapewnienia bytu materialnego rodzinie, a miarą dojrzałości każdego mężczyzny była jego zdolność finansowa. W takim rozumieniu nie było miejsca na okazywanie uczuć, przekazywanie wartości, czy budowanie jakiegokolwiek relacji z dziećmi.

Współczesny ojciec ma do spełnienia w rozwoju moralnym dziecka specyficzną, niezwykle ważną i trudną funkcję. W żadnym przypadku nie zastąpi go nawet najlepsza matka, ale także jego rola nie może polegać na zastąpieniu matki. Ojciec ma za zadanie wnieść w życie dziecka stabilizację wewnętrzną, konieczną do jego prawidłowego rozwoju. Autorytet ojca zależy od jego postawy i zaangażowania w rolę wychowawczą. Szlachetne ojcostwo ochrania rodzinę i daje dziecku poczucie wartości. Ale takie ojcostwo ma także znamieny wpływ na samego mężczyznę. Dzięki niemu może bowiem osiągnąć pełną dojrzałość swojego ludzkiego życia w wymiarze uczuciowym i duchowym.

Powszechnie wiadomo, że najlepsze co ojciec może zrobić dla swoich dzieci to kochać ich matkę. Takie relacje są najlepszą lekcją na życie dla syna i córki. Tu nie potrzeba słów, tu odbywa się nauka przez obserwację i przyjmowanie pewnych postaw jako oczywiste. Szacunek i wrażliwość na potrzeby najważniejszej osoby w życiu dziecka, zapewnia mu poczucie bezpieczeństwa i spokój. Bo przecież to, czego najbardziej pragną podopieczni to szczęśliwa mama i szczęśliwy tata. Nawet jednak, gdy coś pójdzie nie tak i wspólne drogi rodziców muszą się rozejść, a miłość niestety gdzieś przepadnie, wzajemny szacunek powinien pozostać. Wpłynie on z pewnością na kształtowanie się charakteru i doświadczenia młodego człowieka i właśnie dlatego warto zadbać o wzajemność, uważność i spokój w relacjach.

Bycie ojcem to wyzwanie, któremu nie każdy mężczyzna potrafi sprostać. Wymaga ono poświęcenia nie tylko swoich sił i umiejętności, ale przede wszystkim okazania serca. Pomaga rozwijać się, wzrastać i pokonywać własne słabości. Zdarza się, że niektórzy ojcowie tłumaczą się brakiem czasu oraz tym, że pracują bardzo dużo dla dobra dzieci i w ten sposób okazują im miłość. Jednak problem tkwi w tym, że dzieci bardziej potrzebują czasu spędzonego z tatą i jego zainteresowania, niż zarobionych dla nich pieniędzy.

Fenomen miłości ojcowskiej polega jednocześnie na wymagalności, która inspiruje dziecko do ciężkiej pracy nad sobą, motywuje do działania i ciągłego rozwoju umysłowego,

uczuciowego i moralnego. Istotnie ważnym elementem w wychowaniu młodego człowieka jest ojcowski krytycyzm. Ojciec otwarcie ocenia zachowania i postępowania dziecka, wyrażając szczerą opinię. Zatem miłość do dziecka nie polega na zgadzaniu się na wszystko, czego ono pragnie. Wskazówki oraz normy zachowania powinny być źródłem życiowej mądrości. Ojcowski dar w postaci przekazywanych wartości jest dziecku bardzo potrzebny do tego, by mogło znaleźć punkt odniesienia do zdobycia własnej tożsamości i wolności. Ważne jednak, żeby ocenie podlegał nie młody człowiek, a jego zachowanie i aby wyrażenie dezaprobaty dla pewnego trudnego zachowania syna, czy córki nie uderzało w ich godność i nie umniejszało poczucia wartości.

Ojciec, który pragnie godnie i właściwie spełniać swoją funkcję powinien koniecznie budować i chronić swój autorytet, gdyż bez jego uznania nie będzie on mógł realnie wpłynąć na wychowanie moralne swojego dziecka. Jeśli ojciec chce, by jego dziecko w dorosłym życiu było pewne siebie i znało swoją wartość, powinien spędzać z nim jak najwięcej czasu, uczestniczyć w codziennych czynnościach i zajęciach. Bardzo istotne jest, aby chwalił swoją pociechę za wyniki, sukcesy, a czasem nawet za same starania. Dziecko w każdym stadium rozwoju potrzebuje uznania ze strony ojca, a także świadomości, że jest on z niego dumny.

Każdy ojciec powinien być kimś więcej niż tylko rodzicem i wychowawcą - powinien być przyjacielem dziecka, stawiającym wymagania, tworzącym zasady zapewniając tym samym poczucie bezpieczeństwa. Stały kontakt na linii ojciec - dziecko redukuje poczucie zagrożenia. Szczera rozmowa z tatą pozwala sprostać trudnościom, jakie dziecko napotyka w swoim życiu, a ponadto nabiera pewności siebie oraz samodzielności. Brak troski ze strony ojca powoduje, że czuje się ono bezradne i bezbronne. Łatwo go wówczas skrzywdzić i zranić.

Dzieci potrzebują i oczekują pogłębionego kontaktu z ojcem, ale jest on możliwy tylko wtedy, gdy tata jest szczerzy, otwarty i komunikatywny. Rozmawiając z dzieckiem, można poprzestać na zewnętrznych ogólnikach, można też otworzyć swoje wnętrze, podzielić się przeżyciami, przemyśleniami, opowiedzieć o sukcesach i porażkach, ale też przyznać, że się popełniło błąd, przeprosić. Tylko taka wymiana zdań i uczuć jest prawdziwie konstruktywna. Buduje ona więź i stwarza warunki do kompatybilności, a także rewanżu w postaci otwarcia i szczerości dziecka wobec ojca.

Bardzo ważne dla młodych ludzi są gesty, zachowania, a wreszcie słowa, które budują dobrą samoocenę młodego człowieka. Syn będzie potrzebował usłyszeć z ust swojego taty: „Jesteś silnym i odpowiedzialnym mężczyzną”, a córka: „Jesteś piękną i mądrą dziewczyną”.

Oboje „dostaną skrzydeł”, kiedy usłyszą: „Jesteś dla mnie ważny, ważna... Kocham cię”. Ojciec, który pragnie nietuzinkowo pełnić swą ojcowską funkcję, powinien nauczyć dziecko, jak radzić sobie ze zranieniami oraz niedostatkami, które niesie ze sobą życie. Ta nauka jest konieczna przede wszystkim dla prawidłowego rozwoju moralnego, jak i psychicznego. Jeśli człowiek nie będzie potrafił panować nad swoimi emocjami i potrzebami oraz nie nauczy się ich kontrolować, wówczas stanie się ich niewolnikiem. Ojciec może nauczyć dziecko tej trudnej umiejętności pod warunkiem, że sam potrafi panować nad sobą oraz będzie żyje zgodnie z założeniami i zasadami, których uczy. Pragmatycznym aspektem moralnego wychowania dziecka jest nauka zdolności do pracy i samodzielnego zarabiania na siebie oraz przekonanie go, iż cały dobrobyt człowieka bierze się z ciężkiej pracy. Skutkuje to nabraniem przez dziecko szacunku do pracy, a także szanowaniu własnych pieniędzy. Powyższe cechy są niezmiernie ważne we wdrażaniu dzieci do przestrzegania zasad moralnych, z racji tego, iż wizerunek ojca w oczach dziecka wywiera ogromny wpływ na dziecięcą psychikę i sposób postrzegania przez nie świata. Dziecko potrzebuje ojca, który nie będzie konformistą, lecz człowiekiem zdecydowanym i potrafiącym zbudować trwały moralny fundament w jego życiu.

I tak się dzieje, że ojcowie mają wpływ na swoje dzieci przez całe życie. Synowie bowiem w dorosłym wieku przejmują wiele cech osobowości swoich ojców, natomiast córki podświadomie wybierają partnerów o podobnych cechach, jakie oni posiadają. Dlatego niezmiernie ważne jest, aby ojciec dawał należyty przykład swojemu dziecku. Jego słowa muszą mieć odzwierciedlenie w jego działaniach. Nie wystarczy wytłumaczyć, co oznacza być sprawiedliwym, skromnym, uczciwym, szlachetnym, ale przede wszystkim należy dać wyraz swoimi czynami. Każde dziecko jest doskonałym obserwatorem, więc w okresie swojego rozwoju spostrzega u ojca coraz więcej cech, które mu imponują. Skutkiem tego będzie bezkrytycznie naśladowanie jego zachowania. Kryzys ojcowskiego wzorca skutkuje licznymi problemami wychowawczymi.

Na podstawie:

<https://wpia.uwm.edu.pl/czasopisma/sites/default/files/uploads/KPP/2017/2/44-50.pdf>

<https://mamopracuj.pl/10-powodow-dlaczego-rola-ojca-w-wychowaniu-dziecka-jest-wazna/>